

• • •

Monitor 2020 Huiselijk geweld Twente

Metingen 2004 - 2019

A. Kruise
I. Schoonbeek

Breuer
ONDERZOEK & INTRAVAL
ADVIES

Monitor 2020 Huiselijk geweld Twente

Metingen 2004-2019

December 2020

Colofon

©Breuer&Intraval

December 2020

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst:	A. Kruize, I. Schoonbeek
Opmaak:	M. Haaijer
Opdrachtgever:	Gemeente Enschede

1. Inleiding

Na de onderkenning van de omvang en aard van de problematiek rondom huiselijk geweld heeft de overheid beleid ontwikkeld voor de aanpak hiervan. De gemeenten spelen een centrale rol in de uitvoering van het overheidsbeleid. Voor een goede beleidsvorming, uitvoering en evaluatie van de aanpak is inzicht in de (aantallen) vermoedelijke plegers en slachtoffers van huiselijk geweld essentieel. De (centrum)gemeente Enschede wil daarom periodiek inzicht in de aantallen incidenten, vermoedelijke plegers en slachtoffers. In opdracht van de gemeente voert Breuer&Intraval jaarlijks de Monitor Huiselijk geweld Twente uit om de ontwikkelingen in geregistreerd huiselijk geweld in de Twentse gemeenten in kaart te brengen.

Vanaf 2015 is de wijze waarop de signalering van en hulpverlening bij huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling is georganiseerd aanzienlijk gewijzigd. Zo zijn het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) opgegaan in Veilig Thuis Twente (VTT). Daarnaast is de hulpverlening die tot 2015 door de organisaties voor maatschappelijk werk werd geboden bij huiselijk geweld (al dan niet in het kader van een Tijdelijk Huisverbod) deels opgegaan in de hulpverlening vanuit wijkteams.

De veranderde wijze van signalering en hulpverlening is ook van invloed op het registreren van huiselijk geweld door alle betrokken instellingen en daarmee op de beschikbare gegevens voor de monitor. De opzet van de monitor is zo veel mogelijk gehandhaafd, om de ontwikkelingen en meerjarige trends in de aard en omvang van huiselijk geweld in beeld te kunnen blijven brengen. Wel geldt dat eventuele veranderingen tussen de periode tot en met 2014 enerzijds en 2015 tot en met 2019 anderzijds deels te maken kunnen hebben met registratie-effecten.

Voor de metingen 2015, 2016, 2017, 2018 en 2019 van de Monitor Huiselijk Geweld Twente zijn registratiegegevens opgevraagd bij instellingen in Twente die te maken hebben met huiselijk geweld. Het gaat om de volgende instellingen: politie; Openbaar Ministerie; reclassering (Reclassering Nederland, Tactus Verslavingsreclassering, reclasseringsafdeling van het Leger des Heils); Mediant; Mindfit; Kadera; het Team Huiselijk Geweld van de Wijkteams Enschede; Wijkkracht Hengelo; Avedan; Centrum Seksueel Geweld; en Veilig Thuis Twente.

2. Incidenten

In deze paragraaf gaan we in op de incidenten¹ van huiselijk geweld, die zijn opgenomen in het BPS/BVH-bestand van de politie. Deze gegevens zijn vanaf de start van de monitor aangeleverd en hebben daarmee betrekking op de periode 2004 tot en met 2019.

- In totaal staan in 2019 bij de politie 2.912 incidenten huiselijk geweld geregistreerd (figuur 1). Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2018, toen kwamen 2.895

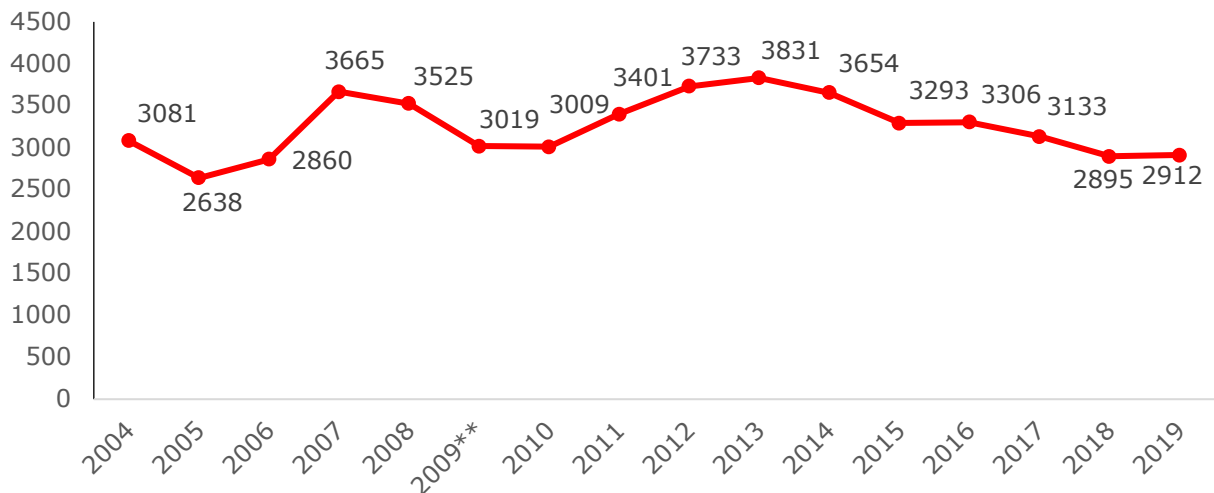
¹ Incident is een breed begrip. Het gaat hier om meldingen, aangiften of zaken die de politie zelf signaleert en muteert in het registratiesysteem BPS/BVH.

incidenten huiselijk geweld in de registraties van de politie voor. Ten opzichte van de eerste meting in 2004 (3.081) is er sprake van een lichte daling.

- In de gehele periode van de monitor, 2004 tot en met 2019, laat het aantal incidenten een wisselend beeld zien. Het aantal varieert in deze periode van 2.638 in 2005 tot 3.831 in 2013. Het gemiddeld aantal incidenten per jaar over de gehele periode van de monitor ligt op 3.247. Het aantal incidenten in 2019 ligt met 2.912 onder dit gemiddelde.

Figuur 1 Totaal aantal geregistreerde incidenten huiselijk geweld (2004 – 2019)

** Geëxtrapoleerde jaarcijfers.

- In 2019 is het aantal geregistreerde incidenten per 1.000 inwoners het hoogste in Enschede (8,1), gevolgd door Almelo (8,0) en Hengelo (4,0) (zie bijlage 1 tabel 1). Het aantal ligt het laagst in Dinkelland (1,4) en Twenterand (1,8).
- In 2016 en 2017 was het aantal geregistreerde incidenten per 1.000 inwoners eveneens in Enschede het hoogst, terwijl in de jaren daarvoor en in 2018 dit aantal in Almelo het hoogst lag, gevolgd door Enschede en Hengelo.

Betrokkenen

- In totaal zijn bij de 2.912 in 2019 geregistreerde incidenten 7.741 personen betrokken (tabel 1). Hierin zijn ook opgenomen getuigen en eventuele dubbeltellingen, personen die bij meerdere incidenten zijn betrokken.² Verderop wordt ingegaan op het aantal unieke personen.
- Het gemiddeld aantal betrokkenen per incident ligt in 2019 op 2,7, het laagste gemiddelde sinds de start van de monitor. In de jaren daarvoor loopt dit gemiddelde uiteen van eveneens 2,8 in 2004, 2011, 2012, 2015, 2016, 2017 en 2018 tot 3,7 in 2010.
- Het maximum aantal betrokken personen bij een incident in 2019 bedraagt negen, waarbij het met name gaat om getuigen en betrokkenen. In de overige jaren varieert dit aantal van maximaal 11 in 2009 tot maximaal 37 in 2007.

² Als iemand bij tien verschillende incidenten van huiselijk geweld is betrokken, wordt hij hier tien keer als betrokkene geteld, terwijl het feitelijk om één unieke persoon gaat.

Tabel 1 Aantallen incidenten en betrokkenen per jaar (2004 – 2019)

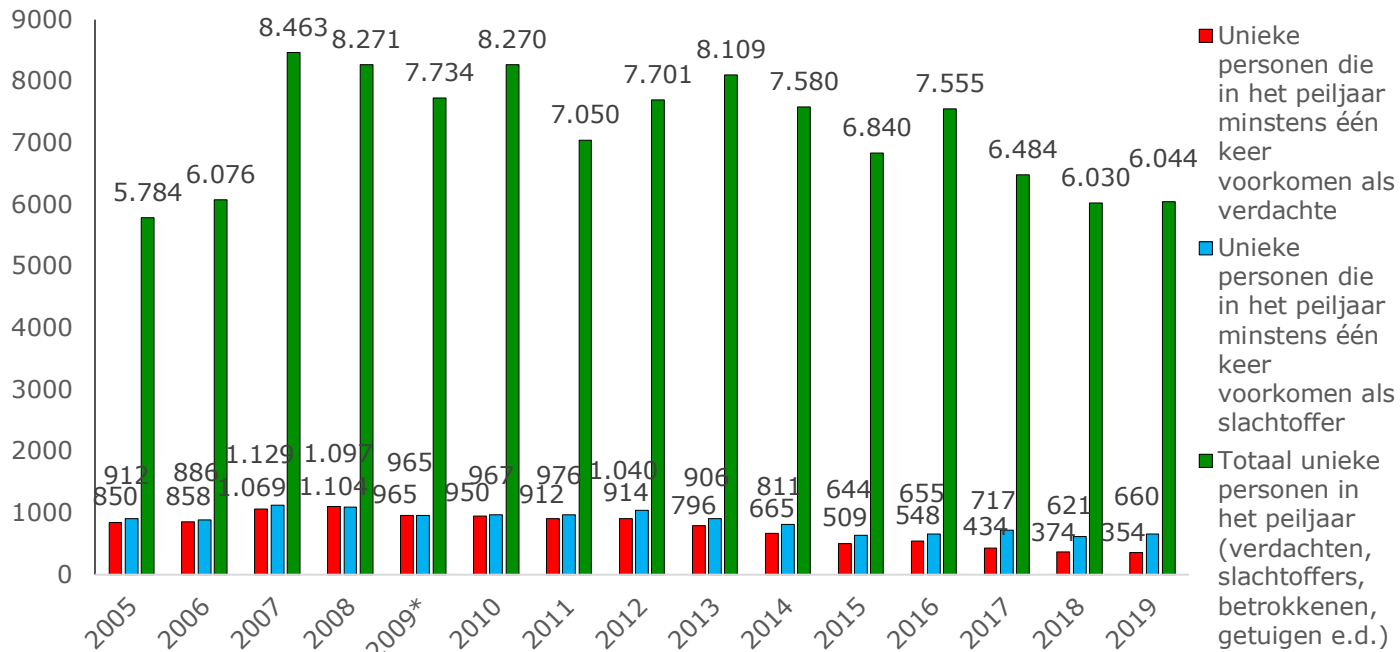
	Aantal incidenten	Aantal betrokkenen	Gemiddeld aantal betrokkenen per incident	Minimum en maximum aantal betrokkenen ^a
2004	3.081	8.514	2,8	1 – 21 betrokkenen
2005	2.638	7.869	3,0	1 – 33 betrokkenen
2006	2.860	8.436	2,9	1 – 21 betrokkenen
2007	3.665	11.245	3,1	1 – 37 betrokkenen
2008	3.525	11.514	3,3	1 – 35 betrokkenen
2009*	1.439	4.683	3,3	1 – 11 betrokkenen
2009**	3.019	9.823	3,3	-
2010	3.009	11.008	3,7	1 - 15 betrokkenen
2011	3.401	9.396	2,8	1 - 14 betrokkenen
2012	3.733	10.356	2,8	1 - 22 betrokkenen
2013	3.831	10.721	2,8	1 - 12 betrokkenen
2014	3.654	10.462	2,9	1 – 17 betrokkenen
2015	3.293	9.145	2,8	1 – 15 betrokkenen
2016	3.306	9.382	2,8	1 – 13 betrokkenen
2017	3.133	8.669	2,8	1 – 16 betrokkenen
2018	2.895	8.068	2,8	1 – 17 betrokkenen
2019	2.912	7.741	2,7	1 – 9 betrokkenen

^a Inclusief getuigen; * Tot en met 23 juni; ** Geëxtrapoleerde jaarcijfers.

Unieke personen

- Het totaal aantal unieke personen dat in 2019 bij de 2.912 geregistreerde incidenten is betrokken bedraagt 6.044 (figuur 2). In 2018 lag dit laatste aantal iets lager, namelijk op 6.030.
- Het gemiddeld aantal unieke personen dat jaarlijks bij de geregistreerde incidenten is betrokken ligt op 7.199. In 2019 ligt het aantal betrokken met 6.044 beduidend lager.

Figuur 2 Aantal geregistreerde unieke personen naar rol bij huiselijk geweld (2005– 2019)¹

¹ Er is enige overlap tussen de unieke verdachten en unieke slachtoffers doordat een persoon, die bijvoorbeeld de ene keer als verdachte bij een incident is betrokken en de andere keer als slachtoffer bij beide meetelt.

* Geëxtrapoleerde jaarcijfers.

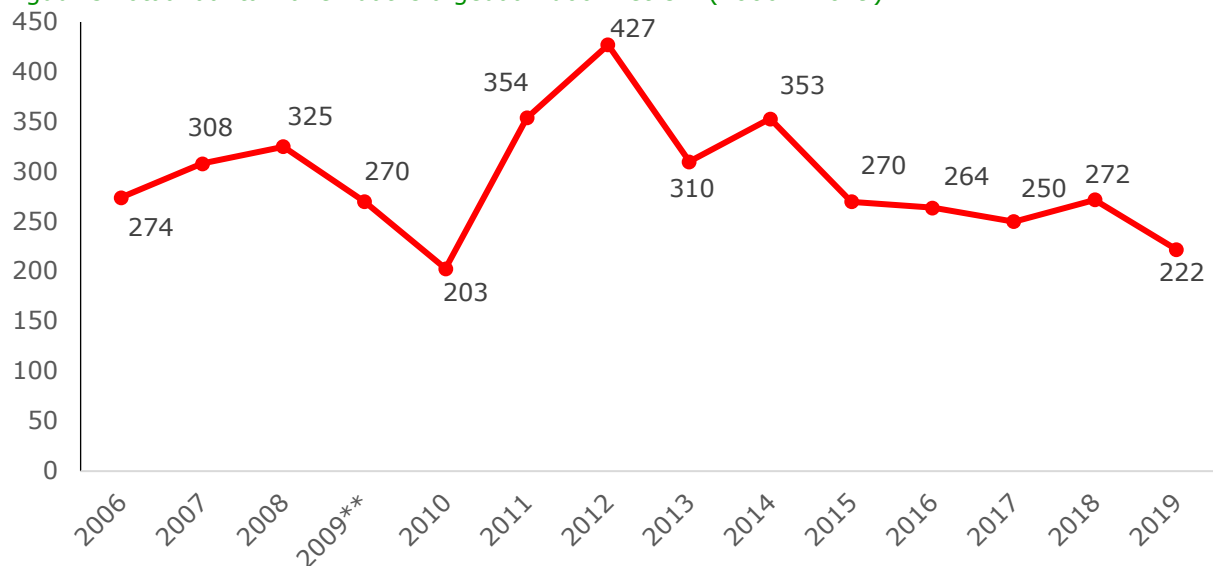

- In 2019 staan 354 vermoedelijke plegers³ van huiselijk geweld bij de politie geregistreerd. Dit is het laagste aantal sinds de start van de monitor. Het ligt tevens onder het gemiddelde aantal per jaar, dat uitkomt op 753 vermoedelijke plegers.
- Het aantal slachtoffers ligt in 2019 op 660. Dit is niet het laagste aantal sinds de start van de monitor, in 2018 lag dit met 621 namelijk lager. In de overige jaren varieert het aantal van 644 in 2015 tot 1.129 in 2007. Ook hier ligt het aantal in 2019 lager dan het gemiddelde per jaar over de gehele periode van de monitor: 660 slachtoffers in 2019 tegenover 866 gemiddeld.

Justitie

- Het aantal huiselijk geweldzaken dat door het OM is afgedaan ligt in 2019 op 222. Dit is lager dan in 2018, toen ging het om 272 huiselijk geweldzaken (figuur 3).
- Het aantal huiselijk geweld zaken dat jaarlijks door het OM wordt afgedaan laat een wisselend beeld zien. In de periode 2004-2019 loopt het aantal uiteen van 203 in 2010 tot 427 in 2012. Het gemiddeld aantal per jaar ligt op 293.

Figuur 3 Totaal aantal zaken dat is afgedaan door het OM (2006 – 2019)

- In alle jaren is er bij het merendeel van de afgedane zaken sprake van dagvaarding, in 2019 ligt dit op 69% (tabel 2). Het percentage dagvaarding laat eerst een daling zien van 78% in 2004 naar 55% in 2013. Daarna stijgt het weer naar 85% in 2017, in 2019 is het weer gedaald naar 69%.
- Het percentage gevallen waarin de zaak (al dan niet voorwaardelijk) is geseponeerd, is na een stijging van 6% in 2004 naar 44% in 2013 weer gedaald van 31% in 2014 naar 15% in 2017 en vervolgens weer gestegen naar 30% in 2019.
- In 2019 is 28% van de zaken voorwaardelijk geseponeerd ten opzichte van 12% in 2017. Het OM geeft aan dat deze stijging mede wordt veroorzaakt door de komst van

³ De politie registreert formeel alleen verdachten. Indien een verdachte door de rechter is veroordeeld kan hij of zij als pleger worden betiteld. Daarom is in overleg met de opdrachtgever gekozen voor de term vermoedelijke plegers.

het Huiselijk Geweld (HG)-spreekuur⁴ in 2018. Omdat het in huiselijk geweldzaken belangrijk is om snel interventies in te zetten en op dit moment de OM-zitting, volgens het OM, nog onvoldoende wordt benut, valt de keuze vaak op een voorwaardelijk sepot met bijzondere voorwaarden.

Tabel 2 Aantallen zaken dat is afgedaan door het OM naar soort afdoening (2004 – 2019)

	Dag- vaarding		Transacties		Onvoorwaardelijk sepot		Voorwaardelijk sepot		Voegen		Overdracht		Totaal	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
2004	166	78	23	11	4	2	9	4	10	5	-	0	212	100
2005	197	77	42	16	3	1	7	3	7	3	-	0	256	100
2006	211	77	40	15	6	2	6	2	11	4	-	0	274	100
2007	244	79	33	11	14	5	5	2	11	4	1	0	308	100
2008	240	74	38	12	19	6	21	7	6	2	1	0	325	100
2009	189	70	37	14	13	5	19	7	11	4	1	0	270	100
2010	154	76	17	8	13	6	8	4	10	5	1	0	203	100
2011	249	70	17	5	44	12	28	8	16	5	-	0	354	100
2012	259	61	15	4	89	21	55	13	9	2	-	0	427	100
2013	170	55	1	0	98	32	37	12	2	1	2	1	310	100
2014	238	67	3	1	58	16	53	15	1	0	-	0	353	100
2015	205	76	4	1	22	8	39	14	-	0	-	0	270	100
2016	201	76	7	3	25	9	30	11	1	0	-	0	264	100
2017	212	85	1	0	7	3	30	12	-	0	-	0	250	100
2018	178	71	-	0	33	4	59	24	2	1	-	0	272	100
2019	128	69	1	0	40	2	52	28	1	0	-	0	222	100

3. Vermoedelijke plegers

In deze paragraaf komen de unieke vermoedelijke plegers van huiselijk geweld aan de orde. Naast de politie hebben tevens de drie reclasseringsinstellingen informatie over vermoedelijke plegers aangeleverd.

- In 2019 zijn bij de verschillende instellingen in totaal 409 unieke vermoedelijke plegers van huiselijk geweld bekend (tabel 3). Dit ligt beduidend lager dan in 2018, toen lag het aantal op 628, en dan in de jaren daarvoor, toen liep dit aantal uiteen van 624 in 2017 tot 949 in 2013.
- Deze daling komt met name door de daling in het aantal vermoedelijke plegers dat bekend is bij Reclassering Nederland. De verklaring hiervoor is dat men op een andere manier is gaan registreren. Het kenmerk Huiselijk Geweld zit niet meer in het registratiesysteem waardoor dit er moeilijker uit is te halen. Reclassering Nederland heeft dan ook aangegeven dat het aantal vermoedelijke plegers waarmee zij in 2019

⁴ Het HG-spreekuur is een in Oost-Nederland ontwikkelde werkwijze rondom de afdoening van HG-zaken op ZSM. Bij ZSM-zaken is het gebruikelijk om bij binnenkomst van de zaak meteen een eindbeslissing te nemen, in Oost-Nederland wordt de beslissing in HG-zaken twee tot drie weken uitgesteld. In de tussentijd vindt het HG-spreekuur plaats. De reclassering verzamelt hierbij informatie van relevante betrokkenen in/bij een gezin, zoals Veilig Thuis, sociale wijkteams en dergelijke, en heeft een gesprek met de verdachte. De reclassering adviseert vervolgens de Officier van Justitie welke afdoening het meest op z'n plaats is. De focus ligt daarbij op hulpverlening en bestrijding van het herhalingsgevaar. Door het HG-spreekuur zegt het OM veel meer dan vroeger in staat te zijn maatwerk te leveren, omdat eerst een goed beeld van de situatie wordt gevormd.

contact hebben gehad in werkelijkheid hoger ligt, maar niet te achterhalen is om welk aantal het gaat.

- Het aantal vermoedelijke plegers dat bekend is bij de politie of Tactus Verslavingsreclassering is licht gedaald ten opzichte van 2018, terwijl het aantal dat bekend is bij het Leger des Heils licht is gestegen ten opzichte van 2018.

Tabel 3 Aantal unieke vermoedelijke plegers naar instelling (2013 - 2019)

	2013 (N=949)	2014 (N=905)	2015 (N=805)	2016 (N=940)	2017 (N=624)	2018 (N=628)	2019 (N=409)
Politie	769	665	509	548	434	374	354
Reclassering Nederland	123	149	263	316	240	240	30
Reclasseringsafdeling Leger des Heils	136	164	141	167	53	16	21
Tactus Verslavingsreclassering	66	33	40	42	44	36	23

- In 2019 behoort 31% van de unieke vermoedelijke plegers tot de leeftijdscategorie 25 tot 35 jaar en is in vrijwel alle jaren de grootste categorie (tabel 4). In de voorgaande jaren liep dit uiteen van 26% in 2013 tot 34% in 2017.

Tabel 4 Leeftijd unieke vermoedelijke plegers (2013 – 2019)

Leeftijd	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
12 - 18 jaar	21	12	26	3	13	2	23	2	12	2	5	1	5	1
18 - 25 jaar	160	17	156	17	130	16	123	13	77	12	80	13	47	12
25 - 35 jaar	245	26	257	28	265	33	286	31	213	34	207	33	127	31
35 - 45 jaar	284	30	241	27	206	26	244	26	154	25	158	25	122	30
45 - 55 jaar	174	18	158	17	130	16	179	19	117	19	121	19	67	16
55 - 66 jaar	53	6	47	5	48	6	68	7	37	6	40	6	32	8
66 jaar en ouder	12	1	20	2	13	2	17	2	14	2	17	3	9	2
Totaal	949	100	905	100	805	100	940	100	624	100	628	100	409	100

- In 2019 is 30% van de unieke vermoedelijke plegers woonachtig in Enschede, terwijl 22% uit Almelo komt en 10% uit Hengelo (tabel 5).
- De verdeling naar woongemeente binnen Twente is nauwelijks veranderd ten opzichte van de voorgaande jaren. Wel was er in 2015 en 2016 sprake van een stijging in het deel dat buiten Twente woont: in 2016 en 2015 respectievelijk 27% en 30% tegenover 9% in 2013 en 15% in 2014. Vanaf 2017 is dit weer gedaald naar 11% in 2017 en 2018 en 12% in 2019.

Tabel 5 Woongemeente unieke vermoedelijke plegers (2013 - 2019)

	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Almelo	140	15	159	18	101	13	140	15	108	17	119	19	89	22
Borne	17	2	12	1	14	2	12	1	8	1	12	2	5	1
Dinkelland	20	2	6	1	7	1	5	1	5	1	4	1	2	1
Enschede	292	31	259	29	198	25	263	28	179	29	174	28	124	30
Haaksbergen	15	2	28	3	9	1	19	2	13	2	11	2	11	3
Hellendoorn	22	2	23	2	13	2	8	1	8	1	11	2	4	1
Hengelo	105	11	116	13	69	9	80	9	71	11	67	11	42	10
Hof van Twente	17	2	16	2	17	2	13	1	15	2	22	3	10	2
Losser	15	2	13	1	12	2	13	1	16	3	14	2	1	0
Oldenzaal	19	2	13	1	18	2	18	2	15	2	10	2	5	1
Rijssen-Holten	28	3	34	4	11	1	24	3	17	3	20	3	15	4
Tubbergen	5	0	7	1	8	1	3	0	4	1	5	1	3	1
Twenterand	15	2	23	3	18	2	21	2	25	4	22	3	8	2
Wierden	9	1	10	1	2	0	4	1	4	1	6	1	5	1
Buiten Twente	84	9	139	15	242	30	257	27	67	11	67	11	51	12
Onbekend	146	15	47	5	66	8	60	6	69	11	64	10	34	8
Totaal	949	100	905	100	805	100	940	100	624	100	628	100	409	100

Recidive

Hieronder gaan we in op de recidive van de unieke vermoedelijke plegers. Hierbij besteden we zowel aandacht aan recidive binnen een jaar als recidive op langere termijn.

- Recidive binnen een jaar kan alleen worden nagegaan op basis van de bestanden van de politie. In 2019 komt 36% van de unieke vermoedelijke plegers meer dan één keer voor in het bestand van de politie (tabel 6). In de voorgaande jaren liep dit uiteen van 14% in 2013 tot 28% in 2016.

Tabel 6 Recidive binnen een jaar (2013 - 2019)

	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Politie														
Geen recidive	665	86	561	84	407	80	392	72	363	84	307	82	228	64
Eén keer recidive	73	9	74	11	70	14	107	19	55	13	45	12	99	28
Twee keer recidive	22	3	24	4	21	4	27	5	7	2	14	4	14	4
Drie keer recidive	6	1	4	1	7	1	13	2	4	1	5	1	9	3
Meer dan drie keer recidive	3	0	2	0	5	1	9	2	5	1	3	1	4	1
Totaal	769	100	665	100	510	100	548	100	434	100	374	100	354	100

- Uit de koppeling van de verschillende bestanden met de vermoedelijke plegers blijkt dat één vermoedelijke plegger zowel in het bestand van 2019 als in de bestanden van 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018 voorkomt. In alle zeven de jaren staat hij dus bij één of meerdere instellingen geregistreerd als vermoedelijke plegger. Bij hem is er derhalve sprake van recidive op langere termijn.

Huisverbod

Het doel van het inzetten van een huisverbod is om huiselijk geweld verder terug te dringen. De drie reclasseringsinstellingen verzorgen het casemanagement voor het

traject van de uithuisgeplaatste pleger, terwijl voor de achterblijvers het hulpverleningstraject via de wijkteams wordt georganiseerd.

Tabel 7 Aantal huisverboden per gemeenten (2013 - 2019)

	2013		2014		2015		2016		2017	
	N	Per 1.000 inwoners	N	Per 1.000 inwoners	N	Per 1.000 inwoners	N	Per 1.000 inwoners	N	Per 1.000 inwoners
Almelo	31	0,4	43	0,6	34	0,5	34	0,5	21	0,3
Borne	1	0,0	4	0,2	2	0,1	5	0,2	0	-
Dinkelland	4	0,2	5	0,2	0	-	1	0,0	0	-
Enschede	88	0,6	86	0,5	66	0,4	71	0,4	49	0,3
Haaksbergen	5	0,2	9	0,4	2	0,1	3	0,1	7	0,3
Hellendoorn	6	0,2	8	0,2	7	0,2	2	0,1	3	0,1
Hengelo	31	0,4	53	0,7	35	0,4	28	0,3	21	0,3
Hof van Twente	5	0,1	5	0,1	7	0,2	7	0,2	8	0,2
Losser	5	0,2	7	0,3	1	0,0	4	0,2	5	0,2
Oldenzaal	7	0,2	3	0,1	9	0,3	3	0,1	4	0,1
Rijssen-Holten	8	0,2	7	0,2	6	0,2	7	0,2	8	0,2
Tubbergen	3	0,1	1	0,0	2	0,1	0	-	4	0,2
Twenterand	10	0,3	5	0,1	8	0,2	4	0,1	9	0,3
Wierden	3	0,1	2	0,1	3	0,1	1	0,0	0	-
Totaal	207	0,3	238	0,4	182	0,3	170	0,3	139	0,3

	2018		2019	
	N	Per 1.000 inwoners	N	Per 1.000 inwoners
Almelo	27	0,4	18	0,2
Borne	3	0,1	4	0,2
Dinkelland	0	-	0	-
Enschede	39	0,2	37	0,2
Haaksbergen	4	0,2	3	0,1
Hellendoorn	4	0,1	1	0
Hengelo	13	0,2	10	0,1
Hof van Twente	2	0,1	3	0,1
Losser	2	0,1	5	0,2
Oldenzaal	3	0,1	3	0,1
Rijssen-Holten	0	-	2	0,1
Tubbergen	1	0,0	1	0
Twenterand	4	0,1	0	0
Wierden	1	0,0	3	0,1
Totaal	103	0,2	90	0,2

- In totaal zijn in 2019 90 huisverboden opgelegd in Twente. Dit is lager dan in 2018, toen ging het om 103 opgelegde huisverboden. Ten opzichte van 2013 en 2014 is er sprake van een nog duidelijkere daling: toen lagen de aantallen op respectievelijk 207 in 2013 en 238 in 2014 (tabel 7).
- Tussen 2018 en 2019 is het aantal opgelegde huisverboden in Almelo gedaald van 27 naar 18, terwijl in Enschede het aantal ongeveer gelijk is gebleven (39 in 2018 tegenover 37 in 2019). In diverse gemeenten laat het aantal opgelegde huisverboden in de periode 2013 tot en met 2019 een wisselend beeld zien. Zo gaat het aantal in Twenterand van tien in 2013 naar vijf in 2014, vervolgens stijgt het in 2015 naar acht en daalt het in 2016 naar vier. Om vervolgens in 2017 te stijgen naar negen en in 2019 weer te dalen naar nul.

4. Slachtoffers huiselijk geweld

In deze paragraaf gaan we in op het aantal slachtoffers van huiselijk geweld en hun kenmerken. Het gaat daarbij zowel om slachtoffers uit de politieregistraties als om slachtoffers die in het kader van huiselijk geweld in beeld zijn (geweest) bij een hulpverleningsinstelling. In het vervolg van deze paragraaf bespreken we allereerst de kenmerken van alle geregistreerde slachtoffers. Vervolgens zullen we afzonderlijk ingaan op de kenmerken van de jeugdige slachtoffers (tot 18 jaar), volwassen slachtoffers (18 tot 65 jaar) en oudere slachtoffers (65 jaar en ouder).

Totaal aantal geregistreerde slachtoffers

- In 2019 zijn er 1.289 unieke slachtoffers van huiselijk geweld geregistreerd bij politie en diverse instellingen (tabel 8). Het aantal slachtoffers in 2019 ligt daarmee lager dan het aantal slachtoffers in 2018. Er kan echter niet worden geconcludeerd dat er sprake is van een afname van het aantal slachtoffers. Het aantal slachtoffers in 2019 ligt voornamelijk lager doordat de gegevens van Centrum Seksueel Geweld over 2019 nauwkeuriger zijn, waardoor deze een beter beeld geven dan in 2018.
- De afname van het aantal slachtoffers dat bekend is bij Wijkkracht Hengelo kan worden verklaard doordat voor 2019 onderscheid kan worden gemaakt tussen deelnemers aan preventieprogramma's van Avedan, Wijkkracht Hengelo en Team Huiselijk Geweld, terwijl in 2018 alle deelnemers meegeteld zijn bij Wijkkracht Hengelo.
- Het aantal slachtoffers dat in 2019 bekend is bij Mediant, Mindfit en Kadera vergelijkbaar is met het voorgaande jaar.

Tabel 8 Aantal geregistreerde unieke slachtoffers naar instelling (2013 – 2019)

	2013 (n=1.113)	2014 (n=1.284)	2015 (n=998)	2016 (n=1.139)	2017 (n=1.279)	2018 (n=1.357)	2019 (n=1.289)
Politie	906	811	643	653	716	621	660
Mediant	45	72	77	64	85	48	41
Mindfit	n.b.	n.b.	26	31	27	7	10
Kadera	n.b.	141	126	138	121	115	110
Avedan ⁵	231	357	190	118	68	45	65
Team Huiselijk Geweld ⁶	-	-	-	211	326	417	449
Wijkkracht Hengelo ⁷	-	-	-	47	30	97 ⁸	29
Centrum Seksueel Geweld ⁹	-	-	-	-	-	104 ¹⁰	15 ¹¹

⁵ In de registraties van Avedan (voorheen DNO) en het Team Huiselijk Geweld wordt geen onderscheid gemaakt tussen daders en slachtoffers. In de analyses zijn alle personen die bij deze teams zijn geregistreerd als slachtoffer meegeteld, aangezien de medewerkers van de teams voornamelijk contact hebben met slachtoffers.

⁶ Team Huiselijk Geweld is eind 2015 gestart. Huishoudens die in beeld zijn bij de Wijkteams Enschede en waarbij er sprake is van huiselijk geweld worden doorverwezen naar dit team.

⁷ Van Wijkkracht Hengelo hebben we geanonimiseerde gegevens ontvangen van de achterblijvers van een Tijdelijk Huisverbod die hulpverlening hebben ontvangen van Wijkkracht Hengelo.

⁸ In 2018 zijn alle deelnemers aan preventieprogramma's meegeteld bij Wijkkracht Hengelo, terwijl voor 2019 onderscheid kan worden gemaakt tussen deelnemers van Avedan, Wijkkracht Hengelo en Team Huiselijk Geweld.

⁹ De gegevens van het Centrum Seksueel Geweld zijn in 2018 voor het eerst meegenomen in de monitor.

- Het aantal unieke slachtoffers van huiselijk geweld is sinds 2015 het hoogst in de gemeente Enschede, ook in 2019 ligt het aantal slachtoffers het hoogst in deze gemeente (tabel 9). Het gaat om 563 slachtoffers (44%).

Tabel 9 Woongemeente geregistreerde unieke slachtoffers (2013 - 2019)

	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Almelo	255	23	324	25	207	21	173	15	168	13	191	14	191	15
Borne	24	2	15	1	24	2	18	2	16	1	25	2	23	2
Dinkelland	14	1	10	1	6	1	11	1	15	1	10	1	11	1
Enschede	348	31	282	22	257	26	426	37	526	41	579	43	563	44
Haaksbergen	26	2	27	2	14	1	12	1	21	2	29	2	26	2
Hellendoorn	39	4	69	5	42	4	33	3	30	2	45	3	25	2
Hengelo	137	12	145	11	88	9	105	9	119	9	134	10	121	9
Hof v. Twente	19	2	24	2	18	2	24	2	20	2	24	2	23	2
Losser	17	2	22	2	18	2	17	1	28	2	22	2	18	1
Oldenzaal	42	4	33	3	36	4	30	3	35	3	22	2	26	2
Rijssen-Holten	37	3	45	4	36	4	36	3	27	2	26	2	36	3
Tubbergen	14	1	21	2	14	1	8	1	13	1	18	1	7	1
Twenterand	51	5	51	4	39	4	35	3	31	2	20	1	22	2
Wierden	12	1	22	2	15	2	17	1	14	1	15	1	17	1
Buiten Twente	52	5	58	5	57	6	60	5	94	7	72 ¹²	5	145	11
Onbekend	26	2	136	11	127	13	134	12	122	10	125	9	35	3
Totaal	1.113	100	1.284	100	998	100	1.139	100	1.279	100	1.357	100	1.289	100

- Het aantal unieke geregistreerde slachtoffers is in 2019 het laagst in de gemeenten Dinkelland (11 slachtoffers) en Tubbergen (7 slachtoffers). Ook in de voorgaande jaren waren in deze gemeenten de aantallen unieke slachtoffers relatief laag.
- Het aantal slachtoffers dat niet in Twente woont ligt met 145 unieke personen in 2019 hoog in vergelijking met voorgaande jaren. Een kwart (38 slachtoffers, 26%) van deze personen is afkomstig uit de gemeente Zwolle.

Jeugdige slachtoffers

- Van de 1.289 geregistreerde unieke slachtoffers is in 2019 24% (310) jonger dan 18 jaar. Dit percentage is vergelijkbaar met 2018, toen was 28% van de slachtoffers jonger dan 18 jaar.
- De groep 12- tot 18-jarigen vormt alle jaren de grootste categorie jeugdige slachtoffers (tabel 10). Wel daalt het aandeel van deze groep van 57% in 2013 naar 32% in 2019.
- Vanaf 2014 is de categorie 0- tot 4-jarigen het kleinst. In 2013 waren de minste slachtoffers in de categorie 8- tot 12-jarigen.

¹⁰ De 104 slachtoffers die bekend zijn bij Centrum Seksueel Geweld zijn alle slachtoffers uit 2018, er kan geen onderscheid gemaakt worden tussen huiselijk geweld en seksueel geweld dat geen huiselijk geweld is. Wel is bekend dat in 2018 56% van de verdachten uit vrienden of familiekring afkomstig was. Ook kan er geen onderscheid gemaakt worden tussen slachtoffers uit Twente en slachtoffers uit de Achterhoek.

¹¹ Het betreft hier uitsluitend slachtoffers uit Twente waarbij sprake is van seksueel geweld in huiselijke kring.

¹² Het gaat hier om personen die niet in Twente wonen, terwijl het incident wel heeft plaatsgevonden in Twente. Van de 72 personen is van 38 uitsluitend bekend dat ze 'buiten Twente' wonen. De overige personen komen uit het hele land waaronder Zwolle (4 personen), Veendam (3 personen) en Rotterdam (2 personen).

- Hoewel in alle jaren het aantal jongens onder de slachtoffers lager is dan het aantal meisjes, lijkt het erop dat dit aantal steeds dichterbij elkaar komt te liggen. In 2019 is ongeveer de helft (159 slachtoffers, 51%) van de jeugdige slachtoffers een meisje.

Tabel 10 Leeftijd en geslacht geregistreerde unieke jeugdige slachtoffers (2013 - 2019)

Leeftijd	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0-4 jaar	20	18	14	11	22	17	31	16	51	16	45	12	37	12
4-8 jaar	15	13	22	17	32	25	59	31	90	28	115	30	88	28
8-12 jaar	13	12	20	16	22	17	34	18	61	19	95	25	86	28
12-18 jaar	65	57	72	56	50	40	69	36	115	36	130	34	99	32
Totaal	113	100	128	100	126	100	193	100	317	100	385	100	310	100
Geslacht														
Man	46	41	58	45	46	37	81	42	144	45	164	43	151	49
Vrouw	67	59	70	55	80	63	111	58	173	55	217	56	159	51
Onbekend	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	4	1	-	-
Totaal	113	100	128	100	126	100	193	100	317	100	385	100	310	100

Volwassen slachtoffers jonger dan 65 jaar

- In 2019 zijn 938 (73%) van de unieke geregistreerde slachtoffers tussen de 18 en 65 jaar oud. In 2018 lag dit aandeel met 69% op ongeveer hetzelfde niveau.
- Het percentage geregistreerde slachtoffers is het hoogste in de groep 25- tot 35-jarigen (31%) (tabel 11). Ook in de voorgaande jaren vielen de meeste volwassen slachtoffers in deze leeftijdscategorie. Alleen in 2013 behoorden de meeste slachtoffers tot de categorie 35 tot 45 jaar (29%).
- Het aandeel slachtoffers in de leeftijdscategorie 55 tot 65 jaar is in 2019 met 6% het kleinst. Ook in de voorgaande jaren was dit de kleinste categorie.
- Van alle in 2019 geregistreerde slachtoffers tussen de 18 en 65 jaar is 68% een vrouw en 32% een man. Dit komt overeen met het beeld in alle voorgaande jaren. Wel lijkt het percentage vrouwelijke slachtoffers iets af te nemen van 77% in 2013 naar 68% in 2019.

Tabel 11 Leeftijd en geslacht geregistreerde unieke volwassen slachtoffers (2013 - 2019)

Leeftijd	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
18-25 jaar	183	19	211	19	139	17	164	18	185	20	175	19	158	17
25-35 jaar	249	25	339	30	275	33	272	30	277	30	304	32	292	31
35-45 jaar	288	29	270	24	210	25	229	25	254	27	238	25	249	27
45-55 jaar	174	18	215	19	155	19	163	18	158	17	154	16	181	19
55-65 jaar	72	7	78	7	58	7	82	9	57	6	69	7	58	6
Totaal	966	100	1.113	100	837	100	910	100	931	100	940	100	938	100
Geslacht														
Man	226	23	263	24	174	21	255	28	286	31	279	30	297	32
Vrouw	740	77	850	76	663	79	637	70	630	68	661	70	640	68
Onbekend	-	-	-	-	-	-	18	2	15	2	-	-	1	-
Totaal	966	100	1.113	100	837	100	910	100	931	100	940	100	938	100

Slachtoffers van 65 jaar en ouder

- Het percentage geregistreerde slachtoffers van 65 jaar en ouder ligt in 2019 met 41 slachtoffers op 3% van alle unieke geregistreerde slachtoffers. Het aantal slachtoffers van 65 jaar en ouder lag alleen in 2014 hoger, toen ging het om 43 slachtoffers.
- Voor alle jaren geldt dat het merendeel van de slachtoffers van 65 jaar en ouder in de leeftijdscategorie 65 tot 75 jaar valt. In 2019 gaat het om 73% van de slachtoffers.
- De verdeling van het aantal mannelijke en vrouwelijke slachtoffers van 65 jaar en ouder laat een wisselend beeld zien. In 2019 is 46% van de slachtoffers een man en 54% een vrouw, dit is nagenoeg gelijk aan 2018. In 2013 en 2017 was het aantal mannelijke slachtoffers van 65 jaar en ouder hoger dan het aantal vrouwelijke slachtoffers, terwijl het in de overige jaren andersom is.

Tabel 12 Leeftijd en geslacht geregistreerde unieke 65+ slachtoffers (2013 - 2019)

Leeftijd	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
65-75 jaar	28	82	33	77	28	80	24	67	22	71	26	81	30	73
75 jaar of ouder	6	18	10	23	7	20	12	33	9	29	6	19	11	27
Totaal	34	100	43	100	35	100	36	100	31	100	32	100	41	100
Geslacht														
Man	20	59	17	40	17	49	11	31	20	65	15	47	19	46
Vrouw	14	41	26	60	18	51	23	64	10	32	17	53	22	54
Onbekend	-	-	-	-	-	-	2	6	1	3	-	-	-	-
Totaal	34	100	43	100	35	100	36	100	31	100	32	100	41	100

Herhaaldelijk slachtofferschap

- Door de volledige lijst met unieke slachtoffers uit 2019 te koppelen aan de volledige lijst met unieke slachtoffers uit 2018 kunnen we nagaan hoeveel slachtoffers in beide jaren bij politie en hulpverleningsinstanties in beeld zijn geweest als slachtoffer van huiselijk geweld. Uit de gegevens blijkt dat het om 453 personen gaat, dit is 35% van alle 1.289 unieke slachtoffers in 2019. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het niet per definitie gaat om personen die zowel in 2018 als in 2019 slachtoffer zijn geweest van huiselijk geweld. Het kan zijn dat de hulpverlening in verband met één incident in beide jaren heeft plaatsgevonden waardoor het incident in beide jaren staat geregistreerd.
- Als we de gegevens vervolgens koppelen aan de lijst met unieke slachtoffers uit 2017, blijkt dat 211 slachtoffers zowel in 2017, 2018 en in 2019 als slachtoffer in beeld waren bij politie of een hulpverleningsinstelling.

5. Overlap vermoedelijke plegger en slachtoffer

In deze paragraaf bespreken we de overlap tussen de vermoedelijke plegers en slachtoffers in de periode 2013 tot en met 2019. We zijn nagegaan hoe vaak personen in meerdere jaren voorkomen met een wisselende rol, waarbij ze bijvoorbeeld het ene jaar staan geregistreerd als vermoedelijke plegger van huiselijk geweld en het volgende jaar als slachtoffer. Voor de jaren 2013 tot en met 2019 zijn de geanonimiseerde databestanden van de verschillende instellingen met alle unieke personen gekoppeld.

- Allereerst is nagegaan in hoeverre unieke slachtoffers ook in hetzelfde jaar voorkomen in de bestanden als vermoedelijke plegers van huiselijk geweld. In 2019 blijkt dit voor 5% (67) van de unieke slachtoffers het geval te zijn. In 2018 lag dit met 6% (80) op ongeveer hetzelfde niveau, terwijl in 2017 met 10% (124) iets hoger alg.
- Uit tabel 13 blijkt dat er 64 personen zijn die in 2019 in de bestanden voorkomen als slachtoffer van huiselijk geweld en in 2018 als vermoedelijke plegger. Daarnaast zijn er 21 personen die in 2019 staan geregistreerd als vermoedelijke plegger en in 2018 als slachtoffer.

Tabel 13 Overlap totaal aantal unieke personen (2013-2019)

		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
		Pleger (N=949)	Slachtoffer (N=1.113)	Pleger (N=905)	Slachtoffer (N=1.284)	Pleger (N=805)	Slachtoffer (N=998)	Pleger (N=940)	Slachtoffer (N=1.139)	Pleger (N=624)	Slachtoffer (N=1.279)	Pleger (N=628)	Slachtoffer (N=1.314)
2014	Pleger (N=905)	186	19										
	Slachtoffer (N=1.284)	32	134										
2015	Pleger (N=805)	110	17	193	25								
	Slachtoffer (N=998)	17	63	20	183								
2016	Pleger (N=940)	99	16	183	18	198	17						
	Slachtoffer (N=1.139)	17	43	23	64	36	136						
2017	Pleger (N=624)	59	13	75	13	96	9	191	49				
	Slachtoffer (N=1.279)	28	40	21	36	36	49	77	279				
2018	Pleger (N=628)	58	8	72	14	85	7	139	24	283	73		
	Slachtoffer (N=1.314)	26	29	20	38	28	42	81	165	74	329		
2019	Pleger (N=409)	27	1	28	8	32	3	45	8	49	14	73	21
	Slachtoffer (N=1.289)	26	31	21	32	19	38	69	135	66	237	64	453

- Ook is het aantal unieke personen berekend die in de jaren 2013 tot en met 2019 in meerdere jaren voorkomen met een wisselende rol. In tabel 14 is te zien dat drie personen zowel in het bestand van 2019 als in de bestanden van 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018 voorkomen. In alle zeven jaren staan zij bij één of meerdere instellingen geregistreerd als vermoedelijke plegger dan wel als slachtoffer. Daarnaast komen 21 personen in zes verschillende jaren voor als vermoedelijk plegger dan wel als slachtoffer.

Tabel 14 Personen die voorkomen als vermoedelijke pleger en/of slachtoffer (2013-2019)

Aantal jaren	N	%
1	7.581	78
2	1.458	15
3	449	5
4	195	2
5	69	1
6	21	<1
7	3	<1
Totaal	9.776	100

- Van de drie personen die in alle zeven jaren in de bestanden voorkomen staat één persoon in alle zeven jaren als vermoedelijke pleger geregistreerd. De overige twee personen wisselen van rol.
- Van de 21 personen die in zes verschillende jaren in de bestanden over de periode 2013 tot en met 2019 voorkomen blijken tien personen in alle zes de jaren voor te komen als vermoedelijke pleger. In zes verschillende jaren staan zij dus bij één of meerdere instellingen geregistreerd als vermoedelijke pleger. Vijf personen staan in zes verschillende jaren als slachtoffer geregistreerd. Ook hier dient te worden opgemerkt dat het mogelijk is dat een slachtoffer door één incident in beide jaren in de registraties voorkomt.

6. Adviezen en meldingen Veilig Thuis Twente

In deze paragraaf bespreken we de gegevens van Veilig Thuis Twente (VTT). Daarbij maken we onderscheid tussen adviezen en meldingen. In het geval van een adviesvraag heeft VTT uitsluitend contact met de adviesvrager en worden er geen gegevens vastgelegd over de personen die betrokken zijn bij de situatie waarover advies wordt gevraagd. Bij een melding van huiselijk geweld onderneemt VTT stappen om de situatie nader uit te zoeken en worden er wel gegevens vastgelegd over de betrokkenen bij de situatie waarover wordt gemeld.

Op 1 januari 2019 is de Verbeterde Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling van kracht gegaan. Als gevolg hiervan is het landelijke registratiesysteem van Veilig Thuis aangepast. Enkele gegevens die in deze monitor worden verwerkt zijn niet uit het aangepaste registratiesysteem te halen. Hierdoor zijn er over 2019 geen gegevens beschikbaar over de aanleiding van de adviezen door en de meldingen bij VTT. Daarnaast zijn door een wachtlijst (mede veroorzaakt door de nieuwe meldcode) gegevens over het vervolg van de meldingen maar deels beschikbaar.

In 2019 zijn in totaal 2.510 adviezen verwerkt, dit aantal is vergelijkbaar met het aantal adviezen in de voorgaande jaren (tabel 15). In 2019 zijn in totaal 3.183 meldingen verwerkt, dit is een toename van bijna 40% ten opzichte van 2018. Deze stijging is volgens Veilig Thuis Twente (voornamelijk) toe te schrijven aan de Verbeterde Meldcode en het aangepaste registratiesysteem.

Tabel 15 Adviezen en meldingen VTT (2016 – 2019)

	2016	2017	2018	2019
Adviezen	2.534	2.866	2.477	2.510
Meldingen	2.688	2.536	2.278	3.183

Adviezen

- Zowel in 2019 als in de drie voorgaande jaren zijn de meeste adviesvragen afkomstig uit de gemeente Enschede. In alle vier de jaren gaat het om ongeveer een derde van het totale aantal adviezen (tabel 16).
- In 2019 komt een zevende van de adviesvragen uit zowel de gemeente Almelo (14%) als de gemeente Hengelo (14%). Voor beide gemeenten geldt dat dit het laagste aantal adviesvragen is sinds de start van deze meting in 2016.
- De minste adviesvragen komen uit de gemeente Tubbergen (24 adviesvragen; 1%), gevolgd door Haaksbergen (38 adviesvragen; 2%) en Dinkelland (39 adviesvragen; 2%).
- Een beperkt deel (43 adviesvragen; 2%) van de adviesvragen zijn afkomstig uit een niet-Twentse gemeente. Van één op de twintig (157 adviesvragen; 6%) adviesvragen is niet bekend uit welke gemeente deze afkomstig is.

Tabel 16 Adviezen VTT naar gemeente (2016 – 2019)

	2016		2017		2018		2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Almelo	429	17	538	19	481	19	358	14
Borne	52	2	71	2	43	2	50	2
Dinkelland	42	2	56	2	22	1	39	2
Enschede	819	32	943	33	830	34	872	35
Haaksbergen	55	2	46	2	46	2	38	2
Hellendoorn	58	2	73	3	63	3	67	3
Hengelo	414	16	452	16	400	16	355	14
Hof v. Twente	72	3	84	3	55	2	73	3
Losser	33	1	73	3	50	2	57	2
Oldenzaal	133	5	137	5	101	4	116	5
Rijssen-Holten	91	4	82	3	82	3	92	4
Tubbergen	30	1	30	1	33	1	24	1
Twenterand	101	4	111	4	94	4	114	4
Wierden	38	1	59	2	37	1	55	2
Buiten Twente	72	3	101	4	132	5	43	2
Onbekend	95	4	10	0	8	0	157 ¹³	6
Totaal	2.534	100	2.866	100	2.477	100	2.510	100

Adviesvrager

- In 2019 is 41% van de adviesvragen afkomstig van particulieren (tabel 17). Drie vijfde (58%) van deze adviesvragen is afkomstig van direct betrokkenen (slachtoffer

¹³ Het is niet bekend waardoor dit aantal in vergelijking met voorgaande jaren in 2019 relatief hoog is.

- of (vermoedelijke) pleger), de overige adviesvragen zijn afkomstig van indirect betrokkenen, zoals een familielid of buurtbewoner.
- Het aandeel van de adviesvragen door direct betrokkenen is gestegen van 35% van de adviesvragen door particulieren in 2016 tot 58% van de adviesvragen door particulieren in 2019.
 - In 2019 is voor het eerst sinds de start van deze meting in 2016 meer dan de helft (57%) van de adviesvragen afkomstig van professionals. Twee vijfde (42%) van deze adviesvragen is afkomstig van hulpverleners, terwijl de overige adviesvragen van professionals zoals medewerkers van onderwijsinstellingen, peuterspeelzalen en/of kinderopvang (20%); (geestelijke) gezondheidszorg (12%); politie (5%); en overige professionals (21%).
 - De herkomst van de adviesvragen van professionals in 2019 is grotendeels vergelijkbaar met de herkomst van de adviesvragen in voorgaande jaren. Wel is het deel dat afkomstig is van professionals binnen de (geestelijke) gezondheidszorg na een toename in de voorgaande jaren tot 25% in 2018, in 2019 afgenomen tot 12%, wat vergelijkbaar is met het aandeel adviesvragen vanuit de (geestelijke) gezondheidszorg in 2016.

Tabel 17 Adviezen VTT naar hoedanigheid melder (2016 – 2019)

	2016		2017		2018		2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Particulier	1.211	48	1.346	47	1.157	47	1.017	41
Direct betrokkenen	423	35	625	46	600	52	587	58
Indirect betrokkenen	788	65	721	54	557	48	430	42
Professional	1.172	46	1.374	48	1.226	45	1.441	57
Politie	76	6	98	7	94	8	74	5
(Geestelijke) gezondheidszorg	180	15	265	19	302	25	166	12
Hulpverlening ¹⁴	529	45	544	40	498	41	606	42
Onderwijs/peuterspeelzaal/ kinderopvang	210	18	241	18	199	16	291	20
Overige professionals	177	15	226	16	133	11	304	21
Anders	121	5	114	4	86	3	47	2
Niet ingevuld/onbekend	30	1	32	1	8	0	5	0
Totaal	2.534	100	2.866	100	2.477	100	2.510	100

Aanleiding

- In tabel 18 geven we de aanleiding van de adviesvragen weer. Er zijn geen gegevens bekend over de aanleiding van de adviesvragen in 2019.

¹⁴ Hieronder vallen maatschappelijke ondersteuning, lokaal veld, wijkteams en gecertificeerde instellingen.

Tabel 18 Adviezen VTT naar vorm huiselijk geweld (2016 – 2019)*

	2016 (N=2.534)		2017 (N=2.866)		2018 (N=2.477)		2019 ¹⁵ (N=2.510)	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Kindcheck ¹⁶	377	15	337	12	260	10	-	-
Vechtscheiding	402	16	417	15	393	16	-	-
Kindermishandeling anders	993	39	946	33	770	31	-	-
Partnergeweld	322	13	467	16	449	18	-	-
Oudermishandeling en ontspoorde zorg	81	3	119	4	85	3	-	-
Oudermishandeling/ geweld tegen ouders	52	2	61	2	34	1	-	-
Eergerelateerd geweld	32	1	20	1	13	1	-	-
Huwelijksdwang en achterlating	3	0	1	0	0	0	-	-
Huiselijk geweld anders	454	18	522	18	252	10	-	-
Andere problematiek dan huiselijk geweld of kindermishandeling ¹⁷	-	-	374	13	640	26	-	-
Niet ingevuld/onbekend	3	0	7	0	7	0	-	-

*Eén advies kan betrekking hebben op meerdere vormen van huiselijk geweld, waardoor de percentages in tabel 18 niet optellen tot 100%.

Meldingen

- In 2019 zijn 3.183 meldingen binnengekomen bij Veilig Thuis (tabel 15). Per casus van (een vermoeden van) huiselijk geweld kunnen meerdere meldingen binnenkomen. Wanneer we bekijken vanuit welke gemeenten de meldingen afkomstig zijn, blijkt dat het aantal meldingen op 3.412 uitkomt (tabel 19). Veilig Thuis weet niet waardoor dit verschil wordt veroorzaakt.
- Van de in totaal 3.412 meldingen die in 2019 door Veilig Thuis Twente zijn verwerkt, komt het grootste deel uit de gemeente Enschede (40%), op afstand gevolgd door Almelo (16%) en Hengelo (13%). Ook in de voorgaande jaren komen de meeste meldingen uit deze drie gemeenten.
- In 2019 zijn de minste meldingen afkomstig uit de gemeente Tubbergen (48 meldingen; 1%).

¹⁵ Er zijn geen gegevens beschikbaar over 2019.

¹⁶ De kindcheck houdt in dat professionals die met volwassenen werken standaard moeten nagaan of hun cliënt verantwoordelijk is voor de verzorging en opvoeding van minderjarigen als de situatie van de cliënt aanleiding geeft voor zorg over de situatie van deze mogelijk aanwezige kinderen.

¹⁷ Het is op dit moment niet mogelijk te verklaren waar dit aantal door veroorzaakt wordt. Mogelijk dat een deel van de meldingen die hieronder zijn weggeschreven ook zijn weggeschreven onder een melding die wel behoort tot een vorm van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Tabel 19 Meldingen VTT naar gemeente (2016 – 2019)

	2016		2017		2018		2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Almelo	465	17	375	15	357	16	532	16
Borne	60	2	47	2	52	2	62	2
Dinkelland	42	2	39	2	28	1	65	2
Enschede	1.164	43	1.119	44	879	39	1.356	40
Haaksbergen	64	2	61	2	50	2	73	2
Hellendoorn	61	2	60	2	62	3	91	3
Hengelo	380	14	355	14	326	14	457	13
Hof v. Twente	89	3	73	3	78	3	111	3
Losser	61	2	74	3	78	3	107	3
Oldenzaal	92	3	111	4	113	5	136	4
Rijssen-Holten	57	2	68	3	75	3	141	4
Tubbergen	27	1	27	1	42	2	48	1
Twenterand	98	4	87	3	87	4	152	4
Wierden	24	1	36	1	38	2	55	2
Buiten Twente	4	0	2	0	7	0	21	1
Onbekend	-	-	2	0	6	0	5	0
Totaal	2.688	100	2.536	100	2.278	100	3.412	100

Melder

- In 2019 is één op de tien (11%) meldingen afkomstig van particulieren (tabel 20). Het aandeel meldingen afkomstig van particulieren lijkt gedurende de jaren toe te nemen; in 2016 was nog 4% van de meldingen afkomstig van particulieren.
- Voor alle jaren geldt dat er beduidend meer meldingen afkomstig zijn van indirect betrokkenen - zoals een familielid of buurtbewoner - dan van direct betrokkenen: het slachtoffer of de (vermoedelijke) pleger. In 2019 is een derde (34%) van de meldingen door particulieren afkomstig van direct betrokkenen en twee derde (66%) van een indirect betrokkene. Het aandeel meldingen door direct betrokkenen is in de afgelopen jaren toegenomen van 9% in 2016 naar 34% in 2019.
- Zowel in 2019 (75%) als in de voorgaande jaren zijn de meeste meldingen afkomstig van professionals. De meldingen die door professionals zijn gedaan, zijn met name afkomstig van de politie (69% in 2019). Dit lijkt wel af te nemen; 90% in 2016 tegenover 75% in 2019.

Tabel 20 Meldingen VTT naar hoedanigheid melder (2016 – 2019)*

	2016 (N=2.688)		2017 (N=2.536)		2018 (N=2.278)		2019 (N=3.183)	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Particulier	130	4	193	7	241	10	354	11
Direct betrokken (pleger, slachtoffer)	12	9	47	24	79	33	121	34
Indirect betrokken	118	91	146	76	162	67	233	66
Professional	2.699	89	2.393	87	1.925	78	2.397	75
Politie	2.428	90	2.063	86	1.583	82	1.651	69
(Geestelijke) gezondheidszorg	104	4	158	7	172	9	211	9
Hulpverlening	81	3	62	3	77	4	259	11
Onderwijs/peuterspeel- zaal/kinderopvang	35	1	47	2	55	3	139	6
Overige professionals	51	2	63	3	38	2	137	6
Anders	133	4	111	4	129	5	136	4
Niet ingevuld/onbekend	72	2	68	2	168	7	296	9
Totaal	3.034	100	2.765	100	2.463	100	3.183	100

*Meerdere melders mogelijk per casus.

Aanleiding

- Er zijn geen gegevens bekend over de aanleiding van de meldingen bij VTT in 2019.

Tabel 21 Meldingen VTT naar aanleiding van de melding (2016 – 2019)*

	2016 (N=2.688)		2017 (N=2.536)		2018 (N=2.278)		2019 ¹⁸ (N=3.183)	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Kindcheck	276	10	308	12	202	9	-	-
Vechtscheiding	182	7	200	8	148	6	-	-
Kindermishandeling anders	922	34	695	27	640	28	-	-
Partnergeweld	508	19	778	31	645	28	-	-
Ouderenmishandeling en ontspoorde zorg	21	1	36	1	50	2	-	-
Oudermishandeling/geweld tegen ouders	176	7	121	5	68	3	-	-
Eergerelateerd geweld	12	0	11	0	8	0	-	-
Huwelijksdwang en achterlating	1	0	33	0	2	0	-	-
Huiselijk geweld anders	1.138	42	745	29	447	20	-	-
Andere problematiek dan huiselijk geweld of kindermishandeling ¹⁹	-	-	331	13	636	28	-	-
Niet ingevuld/ onbekend	-	-	33	1	154	7	-	-

*Meerdere aanleidingen mogelijk per casus.

Vervolg

- In 2019 was er sprake van een wachtlijst bij Veilig Thuis Twente. Daarom heeft men niet aan alle meldingen die in 2019 zijn gedaan in 2019 een vervolg kunnen geven. In de registratiegegevens die wij hebben ontvangen van VTT staat het vervolg van 2.665

¹⁸ Er zijn geen gegevens beschikbaar over 2019.

¹⁹ Zie voetnoot 17.

meldingen beschreven. Omdat de cijfers over 2019 niet volledig zijn, maken we hier geen vergelijkingen met voorgaande jaren.

- In 2019 is bij 91% van de meldingen een vervolgtraject ingezet, terwijl bij 6% van de meldingen verdere bemoeienis van VTT niet nodig was (tabel 22).

Tabel 22 Meldingen VTT naar vervolg (2016 – 2019)

	2016		2017		2018		2019 ²⁰	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Start onderzoek	247	9	127	5	68	3	34	1
Vervolgtraject	1.922	72	2.128	84	1.852	81	2.423 ²¹	91
Meldingen omgezet in advies	94	3	30	1	15	1	0	0
Einde bemoeienis VTT	422	16	249	10	171	8	163	6
THV	-	-	-	-	-	-	45	2
Niet ingevuld/ onbekend	3	0	2	0	172	8	-	-
Totaal	2.688	100	2.536	100	2.278	100	2.665	100

7. Resumé

- In totaal staan in 2019 bij de politie 2.912 incidenten huiselijk geweld geregistreerd. Dit ligt beduidend lager dan het gemiddeld aantal per jaar van 3.247 incidenten.
- Het totaal aantal unieke personen die bij de geregistreerde incidenten zijn betrokken bedraagt in 2019 6.044. Dit is vergelijkbaar met 2018, toen het om 6.030 unieke personen ging, terwijl het ten opzichte van 2004 met 5.729 beduidend hoger ligt. Het gemiddelde aantal per jaar ligt op 7.199.
- In 2019 staan 354 vermoedelijke plegers van huiselijk geweld bij de politie geregistreerd, het laagste aantal sinds de start van de monitor. Het ligt dan ook beduidend lager dan het gemiddelde per jaar, dat 753 bedraagt.
- In 2019 zijn bij de verschillende instellingen in totaal 409 unieke vermoedelijke plegers van huiselijk geweld bekend. Dit is beduidend minder dan de voorgaande jaren, toen het aantal uiteen liep van 949 in 2013 tot 624 in 2017. Waarschijnlijk ligt het aantal in 2019 hoger, maar door een verandering in registratie bij Reclassering Nederland zijn de cliënten die met hen contact hebben vanwege huiselijk geweld niet meer goed uit het systeem te halen. Het door Reclassering Nederland aangeleverde bestand bevat dan ook beduidend minder personen dan in de jaren daarvoor.
- In totaal zijn in 2019 90 huisverboden opgelegd in Twente. Dit is lager dan in 2018, toen ging het om 103 opgelegde huisverboden. Ten opzichte van de jaren daarvoor is

²⁰ In 2019 was er sprake van een (lange) wachlijst bij VTT. Daarom heeft men niet aan alle meldingen die in 2019 zijn gedaan in 2019 een vervolg kunnen geven. In de registratiegegevens die wij hebben ontvangen van VTT staat voor 2019 het vervolg van in totaal 2.665 meldingen vermeld.

²¹ In de gegevens van VTT staat een totaal van 2.423 vervolgtrajecten in 2019 vermeld. Het gaat om 934 vervolgtrajecten 'directe overdracht lokaal' en om 1.449 vervolgtrajecten VTT. Het is onduidelijk waarom beide vervolgtrajecten optellen tot een ander totaal dan het totale aantal vervolgtrajecten dat in de registraties is genoemd.

er sprake van een duidelijke daling: toen liepen de aantallen uiteen van 139 in 2017 tot 238 in 2014.

- In 2019 staan in totaal 1.289 unieke slachtoffers van huiselijk geweld geregistreerd bij politie en diverse instellingen. De 1.289 unieke slachtoffers zijn onderverdeeld in 310 jeugdige slachtoffers, 938 volwassen slachtoffers en 41 slachtoffers van 65 jaar en ouder.
- Van de 1.289 slachtoffers uit 2019 zijn 453 (35%) eveneens in 2018 in beeld geweest bij de politie of hulpverleningsinstanties als slachtoffer van huiselijk geweld.
- In 2019 zijn door Veilig Thuis Twente (VTT) in totaal 2.510 adviezen en 3.183 meldingen verwerkt. Het aantal adviesvragen en meldingen liggen hoger dan in 2018 toen het om 2.477 adviesvragen en 2.778 meldingen ging.
- Opgemerkt dient te worden dat op 1 januari 2019 de Verbeterde Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling van kracht is gegaan. Als gevolg hiervan is het landelijke registratiesysteem van Veilig Thuis aangepast. De toename van het aantal meldingen in 2019 is (voornamelijk) toe te schrijven aan de Verbeterde Meldcode en het aangepaste registratiesysteem.
- Voor het goed kunnen monitoren van de ontwikkelingen in geregistreerd huiselijk geweld in Twente is het van belang dat de instellingen goed en consequent registreren. Naarmate een goede digitale gegevensverwerking over huiselijk geweld en de daarbij betrokken personen toeneemt, is het mogelijk om steeds meer gegevens toe te voegen, te koppelen en ontwikkelingen beter te volgen. Hiervoor is het eveneens van belang dat zoveel mogelijk gegevens op (geanonimiseerd) persoonsniveau worden aangeleverd en dat tevens een onderscheid wordt gemaakt tussen vermoedelijke plegers en slachtoffers.

Bijlage 1 Aanvullende tabellen

Tabel 1 Aantallen geregistreerde incidenten huiselijk geweld naar gemeente (2004 – 2019)*

	2004		2005		2006		2007		2008	
	N	Per 1.000	N	Per 1.000	N	Per 1.000	N	Per 1.000	N	Per 1.000
Almelo	544	7,5	501	6,9	478	6,6	626	8,7	547	7,6
Borne	79	3,8	63	3,1	82	4,0	107	5,2	90	4,3
Dinkelland	34	1,3	18	0,7	27	1,0	49	1,9	39	1,5
Enschede	1.200	7,8	1.082	7,0	1.213	7,9	1.510	9,8	1.485	9,6
Haaksbergen	74	3,1	65	2,7	57	2,3	83	3,4	100	4,1
Hellendoorn	106	2,9	63	1,7	75	2,0	105	2,9	87	2,4
Hengelo	424	5,2	417	5,1	429	5,3	541	6,6	620	7,6
Hof v. Twente	79	2,3	64	1,8	85	2,4	83	2,4	100	2,8
Losser	85	3,8	61	2,7	89	4,0	90	4,0	83	3,7
Oldenzaal	111	3,6	80	2,5	92	2,9	138	4,4	123	3,9
Rijssen-Holten	81	2,2	69	1,9	84	2,3	95	2,6	104	2,8
Tubbergen	32	1,6	30	1,5	38	1,8	43	2,1	22	1,1
Twenterand	135	4,0	86	2,6	69	2,1	140	4,2	94	2,8
Wierden	50	2,1	39	1,7	42	1,8	55	2,3	31	1,3
Onbekend	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	3.081	5,0	2.638	4,3	2.860	4,6	3.665	5,9	3.525	5,7

	2009**		2010		2011		2012		2013	
	N	Per 1.000	N	Per 1.000	N	Per 1.000	N	Per 1.000	N	Per 1.000
Almelo	449	6,2	486	6,7	610	8,4	666	9,1	680	9,3
Borne	59	2,8	65	3,1	79	3,7	93	4,3	109	5,0
Dinkelland	54	2,1	37	1,4	52	2,0	51	2,0	63	2,4
Enschede	1.382	8,8	1.265	8,1	1.246	7,9	1.324	8,3	1.370	8,6
Haaksbergen	94	3,9	76	3,1	101	4,1	85	3,5	92	3,8
Hellendoorn	88	2,4	96	2,7	128	3,6	116	3,2	114	3,2
Hengelo	432	5,3	486	6,0	527	6,5	673	8,3	669	8,3
Hof v. Twente	54	1,5	94	2,7	114	3,2	138	3,9	125	3,5
Losser	86	3,7	80	3,5	113	4,9	107	4,7	88	3,9
Oldenzaal	101	3,2	102	3,2	133	4,1	139	4,3	164	5,1
Rijssen-Holten	71	1,9	76	2,0	129	3,4	132	3,5	123	3,3
Tubbergen	25	1,2	26	1,2	32	1,5	32	1,5	47	2,2
Twenterand	90	2,6	83	2,5	91	2,7	109	3,2	117	3,4
Wierden	31	0,7	37	1,6	45	1,9	68	2,9	70	2,9
Onbekend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	3.019	4,8	3.009	4,8	3.401	5,4	3.733	6,0	3.831	6,1

Tabel 1 Aantallen geregistreerde incidenten huiselijk geweld naar gemeente (2004 – 2019) (vervolg)*

	2014		2015		2016		2017		2018	
	N	Per 1.000	N	Per 1.000	N	Per 1.000	N	Per 1.000	N	Per 1.000
Almelo	679	9,4	634	8,8	582	8,0	505	7,0	586	7,8
Borne	68	3,5	86	3,9	63	2,8	46	2,0	56	2,4
Dinkelland	30	1,2	47	1,8	44	1,7	41	1,6	22	0,8
Enschede	1.360	8,6	1.342	8,5	1.321	8,3	1.323	8,3	1.100	7,0
Haaksbergen	103	4,2	92	3,8	77	3,2	81	3,3	90	3,7
Hellendoorn	113	3,2	108	3,0	90	2,5	81	2,3	98	2,7
Hengelo	646	8,0	406	5,0	516	6,4	471	5,8	387	4,8
Hof v. Twente	115	3,3	106	3,0	120	3,4	98	2,8	109	3,1
Losser	113	5,0	63	2,8	76	3,4	79	3,5	88	3,9
Oldenzaal	127	3,9	110	3,4	112	3,5	129	4,0	96	3,0
Rijssen-Holten	97	2,6	108	2,9	105	2,8	90	2,4	82	2,2
Tubbergen	32	1,5	42	2,0	40	1,9	36	1,7	44	2,1
Twenterand	117	3,4	97	2,9	99	2,9	96	2,8	88	2,8
Wierden	54	2,3	52	2,2	61	2,5	57	2,3	67	2,8
Onbekend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	3.654	5,9	3.293	5,3	3.306	5,3	3.133	5,0	2.895	4,6

	2019	
	N	Per 1.000
Almelo	578	8,0
Borne	54	2,3
Dinkelland	38	1,4
Enschede	1.291	8,1
Haaksbergen	80	3,3
Hellendoorn	79	2,2
Hengelo	322	4,0
Hof v. Twente	87	2,5
Losser	54	2,4
Oldenzaal	73	2,3
Rijssen-Holten	96	2,5
Tubbergen	37	1,7
Twenterand	62	1,8
Wierden	61	2,5
Onbekend	-	-
Totaal	2.912	4,6

* In de tabel staat het absolute aantal en het aantal incidenten per 1.000 inwoners vermeld.

**Geëxtrapoleerde jaarcijfers.

